

Лекция 1 ЛОГИСТИКАЛЫҚ ҮЙЛЕСТІРУ, ОНЫҢ МІНДЕТТЕРІ, ПРИНЦИПТЕРІ, ОБЪЕКТІЛЕРІ

Дәрістің мақсаты-заманауи әдістерге негізделген үйлестіру және интеграция ұғымын зерттеу.

Кілт сөздер -үйлестіру, интеграция, логистикалық үйлестіру.

Қарастырылатын сұрақтар:

1. Үйлестіру ұғымы
2. Логистикалық интеграция
3. Логистикалық үйлестіру

Үйлестіру басқарудың негізгі функцияларының бірі (басқару қызметінің санаттары) және ұйымның мақсаттарына қол жеткізудің қажетті шарты

Үйлестіру - бұл басқару процесінің орталық функциясы, оның үздіксіздігін, үздіксіздігін және барлық функциялардың өзара байланысын қамтамасыз етеді.

Үйлестірудің басты міндеті-ұтымды байланыстар (коммуникациялар) орнату және олардың арасында ақпарат алмасу арқылы ұйымның барлық буындарының жұмысында үйлесімділікке қол жеткізу.

Үйлестіру басқару органдары мен лауазымды тұлғалардың, тұтастай ұйымның және сыртқы ортаның іс-қимылдарының уақыты мен кеңістігінде келісушілікті қамтамасыз етеді.

Үйлестіру функциясы басқаруда үлкен рөл атқарады, оны бейнелі түрде оркестрдегі дирижер рөлімен салыстыруға болады. Оның арқасында ұйымның динамикасы қамтамасыз етіледі, өндірістік бөлімшелердің өзара байланысының үйлесімі жасалады, техникалық және экономикалық міндеттердің өзгеруіне байланысты кәсіпорын ішіндегі технологиялық және еңбек ресурстарымен маневр жасалады.

Қызметті үйлестіру дегеніміз-күш-жігерді үндестіруді, оларды біртұтас тұтастыққа біріктіруді білдіреді, яғни.бұл уақытты бөлу процесі, оның жеке элементтерін қойылған мақсаттарға тиімді және жедел қол жеткізуге мүмкіндік беретін комбинацияға келтіру.

Үйлестіру функциясының объектісі басқарылатын және басқарылатын ішкі жүйелер болып табылады. Басқару органдарының қызметін үйлестіру өндіріс процесіне неғұрлым тиімді әсер ету үшін барлық басқару бөлімшелерінің, басқару қызметкерлері мен мамандардың іс-әрекеттерінің бірлігін қамтамасыз етуге арналған.

Үйлестіру функциясы арқылы өндірісті басқару ұтымды түрде оларды зерттеу мен жетілдіруге негізделген көптеген байланыстарды ұйымдастыруға арналған. Өндіріс пен оны басқару ауқымы өскен сайын, ондағы мамандандыру және ынтымақтастық процестері дамып, байланыстар саны тұрақты түрде артып келеді. Байланыстар санының өсуі басқаруға қажетті ақпарат көлемінің ұлғаюымен қатар жүреді. Бұл басқару процесін қиындатады. Байланыстар саны өндірістің өсу санының квадраты ретінде өсетіні анықталды. Егер өндіріс көлемі 3 есе өссе, онда байланыстар саны 9 есе артады. Керісінше, байланыстар санының азаюы өндіріс пен басқару процесін жеңілдетуге әкеледі.

Үйлестіру жеке жұмысшылардың ұмтылыстарын бір топтық күш-жігерге біріктіруге көмектеседі. Басқарушылық үйлестіру ұйым ішіндегі әртүрлі топтардың немесе бөлімдердің әрекеттерін біріктіру арқылы осы топтық күш-жігердің тиімділігін қамтамасыз етуге тырысады. Бұл ұжымдық күш-жігердің тиімділігі жалпы мақсат пен барлық жеке немесе топтық қызмет арасындағы байланысты сақтау арқылы" үйлестіріледі".

Үйлестіру сонымен қатар:

- басқару процесі (жоспарлау, ұйымдастыру, ынталандыру және бақылау) функцияларының бірлігі мен келісімділігін қамтамасыз ету;
- жекелеген басшылар, қызметкерлер арасындағы келісушілікті қамтамасыз ету;
- басқарушылық функцияларды, жұмыстарды орындау мерзімдерін келісу;

- ұйымның бөлімшелері мен лауазымды тұлғаларының қызметінде сыртқы орта субъектілерімен, іскерлік әріптестермен келісуді қамтамасыз ету;

- Компанияның атқарушы директорларының оның бюджеті жобасының негізгі параметрлерін ұжымдық әзірлеу және келісу (бөлімшелердің бюджеттерін егжей-тегжейлі пысықтағанға дейін);

- еңбекті оңтайлы бөлу, барлық деңгейдегі қызметкерлер, орындаушылар арасында міндеттер мен жауапкершілікті бөлу;

- басқару жүйесінің берілген параметрлерден ауытқуын жою.

Үйлестіруді бірнеше түрге бөлуге болады:

- алдын алу, проблемалар, қиындықтар және оларды жеңу жолдары болжанып, тиісті шаралар қабылданған кезде;

- жүйедегі іркілістерді олар орын алғаннан кейін жоюға бағытталған;

- белгіленген шектерде басқару және өндіріс жүйелерін қолдауға арналған реттеуші;

- басқару және өндіріс жүйелерінің жұмыс істеу тиімділігін ынталандыратын, арттыратын.

Ұйымдағы үйлестіру процедуралардың екі түрімен бірге жүреді:

- өкімдер, бұйрықтар және т. б. түріндегі қызметке тікелей басшылық ету.;

- ұйым қызметіне қатысты нормалар мен ережелер жүйесін құру жөніндегі іс-әрекеттер.

Логистикалық интеграция -логистикалық үйлестіру негізінде материалдық және ілеспе ағындарды рационализациялау мақсатында логистикалық тізбектерге қатысушылардың әрекеттерін біріктіру. Содан кейін ұйымда барлық өзара байланысты логистикалық қызмет келісілген түрде жүзеге асырылады.

Интеграцияланған логистика тұжырымдамасына сәйкес, соңғысы кәсіпорын бөлімшелерінің қызметін біріктіретін және кәсіпорынды тұтынушылармен байланыстыратын құзыреттілік саласы ретінде қарастырылады

Экономикалық қызметте логистикалық тәсілді жүзеге асыру белгілі бір функцияларды сәтті орындауға және үйлестіруге байланысты. Логистикаға арналған әдебиеттерде және іс жүзінде логистиканың үш негізгі функционалды бағыттары бөлінеді, яғни логистикалық функциялар орындалатын қызмет салалары: физикалық бөлу (сату), өндірісті қамтамасыз ету (Қолдау) және жеткізу. Сонымен қатар, логистикалық процесті орындау үшін көптеген кәсіпорындар басқа кәсіпорындармен өзара әрекеттесуді, іскерлік байланыстарды бірлесіп басқаруды талап етеді.

Логистиканың барлық үш функционалды бағыттары әр түрлі экономикалық қызмет кәсіпорындарында бар. Тіпті өндіріс жоқ, бірақ операциялық процестер бар жерлерде де.

Операциялық қызмет-бұл жеке сала ретінде өндірістік қызметті қамтитын кең ұғым. Сондықтан, жалпы жағдайда экономикалық қызметтің өндірістік және өндірістік емес салалары үшін "өндіріс" ұғымының орнына "операциялық қызмет"терминін қолдану керек. Мысалы, көтерме сауда кәсіпорнында оларды буып - тую мен таңбалаудың бөлшек тапсырыстарын жасаудың операциялық процесі жүзеге асырылады, көлік кәсіпорнында-сұрыптау , тиеу және тасымалдау, қызмет көрсету саласында қызмет көрсету процесі операциялық болып табылады.

3 логистикалық үйлестіру

Логистикалық үйлестіру-бұл материалдық, ақпараттық және қаржылық ағындарды ілгерілетуге қатысатын логистикалық жүйенің буындарының қызметін үйлестіру.

Тұтастай алғанда фирманың жұмыс істеу тиімділігін арттыру үшін бизнес ұйымы бөлімшелерінің қызметін үйлестіру - функционалды логистикалық үйлестіруді және соңғысының мақсаттарына жету үшін интеграцияланған логистикалық жүйеде серіктес компаниялардың жұмысын ұйымдастырушылық логистикалық үйлестіруді, үйлестіруді бөлу әдеттегідей.

Көлденең және тік ұйымаралық логистикалық үйлестіруді де ажыратыңыз. Көлденең логистикалық үйлестіру дегеніміз-логистикалық жүйенің бір деңгейіндегі фирмалардың тиімді өзара әрекеттесуі (бір "логистикалық тізбектің эшелонында"), мысалы, көлік делдалдары немесе бөлшек операторлар. Тік үйлестіру дегеніміз-логистикалық жүйенің әртүрлі деңгейлерін немесе "эшелондарын" білдіретін ұйымдардың үйлесімді жұмыс істеуі. Тік ұйымаралық логистикалық үйлестірудің мысалы ретінде өнімді өндіруді, тасымалдауды және сатуды жүзеге асыратын бірнеше фирмалардың өзара әрекеттесуін келтіруге болады.

Сұрақтар

1. Логистикалық үйлестіру туралы түсінік беріңіз

2. Интеграция дегеніміз не

3. Логистикалық үйлестіру мен интеграцияның айырмашылығы неде

1. Дыбская В. В., Сергеев В. И. - ЛОГИСТИКА В 2 Ч. ЧАСТЬ 2. Учебник для бакалавриата и магистратуры - М.:Издательство Юрайт - 2019 - 341с. - ISBN: 978-5-9916-7032-6 - Текст электронный // ЭБС ЮРАЙТ - URL: <https://urait.ru/book/logistika-v-2-ch-chast-2-434214>

2. Иванова Т. Ю., Коротков Э. М., Приходько В. И. - ТЕОРИЯ МЕНЕДЖМЕНТА. СИНЕРГЕТИЧЕСКИЙ МЕНЕДЖМЕНТ 2-е изд., испр. и доп. Учебник для вузов - М.:Издательство Юрайт - 2019 - 331с. - ISBN: 978-5-534-04857-5 - Текст электронный // ЭБС ЮРАЙТ - URL: <https://urait.ru/book/teoriya-menedzhmenta-sinergeticheskij-menedzhment-434541>

3. Конфликты в системе управления: учеб. пособие для вузов, Решетникова, К. В., 2013

4. Бауэрсокс Д., Клосс Д. Логистика: интегрированная цепь поставок. – М.: ЗАО «Олимп-Бизнес», 2010 – 640 с.

5. Корпоративная логистика в вопросах и ответах/Подред. В.И. Сергеева. – М.: НИЦИНФРА-М, 2014. – 634 с. 4.Корпоративная логистика.

6. 300 ответов на вопросы профессионалов/Подред. В.И. Сергеева. М.: ИНФРА-М, 2014. – 976 с.

7. Минцберг Г. Структура в кулаке. Создание эффективной организации. СПб.: Питер, 2013. – 512 с.

8. Анцупов А.Я., Шипилов А.И. Конфликтология. – СПб.: Питер, 2015. – 512 с.

9. Гвишиани Д.М. Организация и управление. Изд. 3-е, перераб. М.: Изд-во МГТУ им. Н.Э. Баумана, 2016. – 332 с.

10. Проектирование системы распределения в логистике : монография / В.В. Дыбская. — М.: ИНФРА-М, 2019. — 235 с. — (Научная мысль). — www.dx.doi.org/10.12737/24760. - Режим доступа: <http://znanium.com/catalog/product/1024005>

Дополнительная литература:

1) Леонов Н. И. - КОНФЛИКТОЛОГИЯ 4-е изд., пер. и доп. Учебное пособие для СПО - М.: Издательство Юрайт - 2019 - 395с. - ISBN: 978-5-534-10838-5 - Текст электронный // ЭБС ЮРАЙТ - URL: <https://urait.ru/book/konfliktologiya-431669>

2) Джонсон Д., Вуд Д., Вордлоу Д., Мерфи П. Современная логистика, 7-е издание. – М.: Издательский дом «Вильямс», 2002. – 624 с. Глава 3.

3) Кристофер М. Логистика и управление цепочками поставок/Подобщ. ред. В.С. Лукинського. – СПб.: Питер, 2004. – 316 с. Глава 2.

4) Мильнер Б.З. Теория организаций. – М.: ИНФРА-М, 1998. – 336 с

5) О'Шоннеси Дж. Принципы организации управления фирмой. – М.: Сирин, 2001. – 296 с.

6) Сергеев В.И. Логистика в бизнесе. – М.: ИНФРА-М, 2001. – 608 с. Глава 15, раздел 15.1.

7) Сергеев В.И. Управление цепями поставок. – М.: ЮРАЙТ, 2014. – 479 с. Раздел 7.1.

8) Уотерс Д. Логистика. Управление цепью поставок. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2003. – 503 с. Глава 2.

9) Lawrence P.R., Lorsch J.W. Organization and Environment: Managing Differentiation and Integration. – Harvard Business School Press, Boston, MA, 2018.